

Bruselj, 18.6.2020
COM(2020) 442 final/2

CORRIGENDUM

This document corrects document COM(2020) 442 final of 27.05.2020.

Concerns the Slovenian language version.

Certain images and tables have been replaced.

The text shall read as follows:

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU,
SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU
REGIJ**

Proračun EU kot gonilo načrta okrevanja za Evropo

PRORAČUN EU KOT GONILO NAČRTA OKREVANJA ZA EVROPO

1. Ambiciozen in inovativen proračun EU za evropsko okrevanje

Komisija je pripravila drzen in celovit načrt za evropsko okrevanje¹. Načrt temelji na solidarnosti in pravičnosti ter je globoko zakoreninjen v skupnih načelih in vrednotah Unije. V načrtu je določeno, kako zagnati evropsko gospodarstvo ter spodbuditi zeleni in digitalni prehod, tako da bi bilo evropsko gospodarstvo pravičnejše, odpornejše in bolj trajnostno za prihodnje rodove.

Pandemija COVID-19 ni obšla nobenega kotička Unije in sveta. Toda gospodarske in socialne posledice pandemije so od ene države članice do druge zelo različne, različna pa je tudi njihova zmožnost obvladovanja šoka in odziva nanj. To bi lahko povzročilo nastanek pogubnega razkoraka med gospodarstvi držav članic in hud pritisk na enotni trg. Evropa potrebuje usklajen odziv, ki bo hiter, ambiciozen in usmerjen tja, kjer je najpotrebnejši.

Načrta obnovitve ne bo mogoče uresničiti brez velikih javnih in zasebnih naložb. Za premostitev celotne vrzeli v javnih in zasebnih naložbah v višini najmanj 1,5 bilijona EUR, sanacijo neposredne gospodarske in socialne škode, ki jo je povzročila pandemija, in za začetek trajnostnega in odpornega okrevanja v Evropi je potrebno odločno ukrepanje².

Komisija predlaga, **da se izkoristijo celotne možnosti proračuna EU za mobilizacijo naložb in okrepljeno začetno financiranje v ključnih prvih letih okrevanja**. Ti predlogi temeljijo na:

- **instrumentu za evropsko okrevanje** v izrednih razmerah (v nadaljnjem besedilu: **instrument „Next Generation EU“**) v višini **750 milijard EUR**³. To bo začasno okrepilo proračun EU z novimi finančnimi sredstvi, zbranimi na finančnih trgih. Zbrana sredstva bodo usmerjena preko programov EU kot podlaga za takojšnje ukrepe, ki so potrebni, da ne bi bilo ogroženo preživetje ljudi, da bi se lahko gospodarstvo ponovno postavilo na noge in da bi bila rast trajnostna in odporna.
- okrepljenem **večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027**. Komisija predlaga uvedbo novih orodij in okrepitev ključnih programov s pomočjo instrumenta „Next Generation EU“, da bi lahko naložbe hitro usmerili tja, kjer so najbolj potrebne, okrepili enotni trg, stopnjevali sodelovanje na področjih, kot sta zdravje in obvladovanje kriz, ter dali Uniji na voljo dolgoročni proračun, ki bo pospeševal zeleni in digitalni prehod ter ustvarjal pravičnejše in odpornejše gospodarstvo.

Skupaj s tremi pomembnimi varnostnimi mrežami za delavce, podjetja in države, ki jih je 23. aprila podprl Evropski svet in tvorijo sveženj s skupno vrednostjo 540 milijard EUR, bi ti izredni ukrepi, sprejeti na ravni EU, znašali več kot 1 290 milijard EUR ciljno usmerjenih ukrepov, predhodno pripravljenih za podporo okrevanja Evrope⁴. Po previdnih ocenah učinka finančnega vzvodka večletnega finančnega okvira in instrumenta

¹ COM(2020) 456 final.

² SWD(2020) 98.

³ Če ni navedeno drugače, so zneski izraženi v stalnih cenah za leto 2018.

⁴ Na podlagi previdne domneve glede pričakovanih multiplikatorjev in rezultatov, doseženih s primerljivimi instrumenti. Toda na točnost pričakovanih multiplikatorjev bi lahko vplivala nestanovitnost sedanjega gospodarskega položaja.

„Next Generation EU“ za te zneske bi lahko s tem svežnjem ukrepov ustvarili naložbe v skupni višini 3,1 bilijona EUR.

Ti ukrepi pomenijo odločilen odziv na pozive Evropskega parlamenta za „obsežen sveženj ukrepov za oživitev in obnovo, da bi po krizi podprli evropsko gospodarstvo z naložbami“⁵ in voditeljev za sklad za okrevanje, „ki bi moral biti dovolj velik in osredotočen na najbolj prizadete sektorje in geografske dele Evrope ter namenjen reševanju te zgodovinske krize“⁶.

To skupno razumevanje je podlaga za hiter in celovit dogovor med institucijami. Komisija poziva k zelo tesnemu sodelovanju med Evropskim parlamentom in Svetom glede vseh elementov tega načrta za okrevanje in ju poziva, da vsako leto pregledata odhodke, ki se financirajo z zunanjimi namenskimi prejemki v okviru instrumenta „Next Generation EU“. Načela za tak pregled bi bilo mogoče določiti v medinstitucionalni izjavi. Hiter dogovor o instrumentu „Next Generation EU“ in ambicioznem dolgoročnem proračunu bo jasen izraz evropske solidarnosti in odločnosti v času, ko je tveganje večje kot kdaj koli prej.

Proračun za evropsko okrevanje in odpornost

SURE / ESM: podpora v krizi zaradi pandemije / EIB: jamstveni sklad za delavce in podjetja	540 milijard EUR
EU naslednje generacije	Začasna okrepitev 750 milijard EUR
Večletni finančni okvir	1 100 milijard EUR

Vir: Evropska komisija

Dolgoročni proračun EU je lahko ob podpori instrumenta „Next Generation EU“ najboljše sredstvo za podporo evropskega okrevanja. Proračun EU daje pregleden in zaupanja vreden okvir za obsežen naložbeni program, ki nas čaka, in izhaja iz metode Skupnosti za upravljanje in odločanje. Proračun EU se je izkazal kot gonilo naložb, kohezije in solidarnosti ter krepi evropski enotni trg.

Komisija je v zadnjih tednih izkoristila vso preostalo prožnost v sedanjem proračunu EU, da bi vsak evro, ki je na razpolago, usmerila v reševanje življenj in zaščito sredstev za preživetje. Ti ukrepi so pokazali, koliko lahko proračun EU prispeva k pravočasni in znatni podpori držav članic v krizi. Z njimi pa je bila tudi izčrpana vsa preostala prožnost v sedanjem

⁵ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2020 o usklajenem evropskem ukrepanju za boj proti pandemiji COVID-19 in njenim posledicam, potrjena v Resoluciji Evropskega parlamenta z dne 15. maja 2020 o novem večletnem finančnem okviru, lastnih sredstvih in načrtu za okrevanje.

⁶ Sklepi predsednika Evropskega sveta po videokonferenci članov Evropskega sveta, 23. aprila 2020.

proračunu EU, zaradi česar se je izkazalo, da je nujno potrebno uvesti nove ukrepe za zagon naslednjih, bistvenih faz okrevanja.

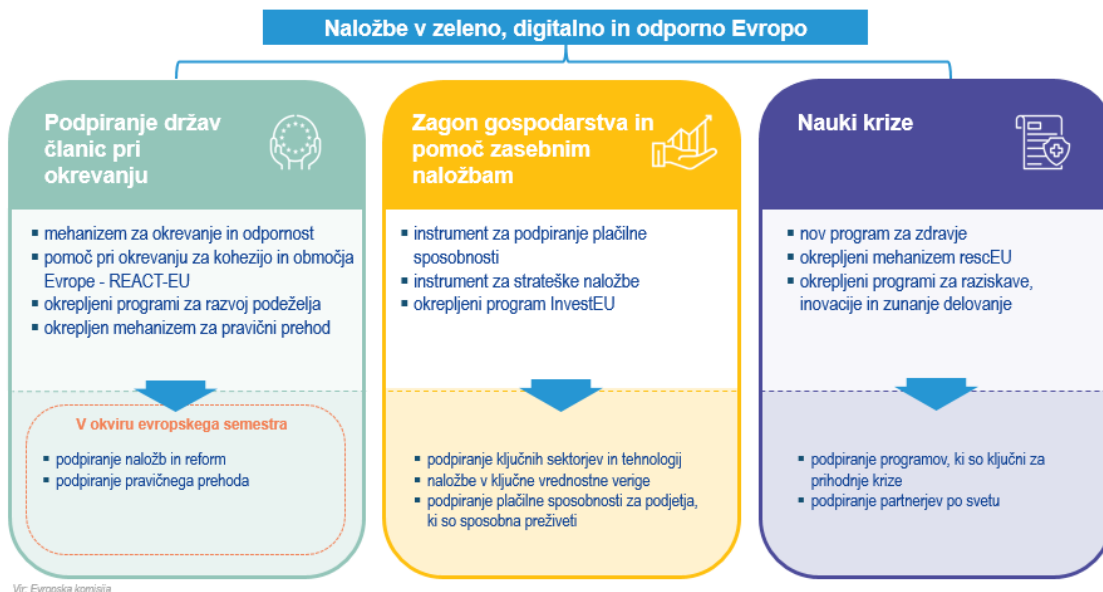
Osnovni elementi predlogov Komisije za sodoben, prožen dolgoročni proračun, ki bo dobro prilagojen prednostnim nalogam Unije, veljajo tudi danes. Komisija zdaj predlaga prilagoditev in okrepitev teh predlogov za podporo okrevanja Evrope. Pogoji za pravočasen dogovor bodo najboljši, če izhajamo iz znatnega napredka, doseženega v Evropskem parlamentu in Svetu.

Glavni izziv za današnjo generacijo je slej ko prej **dvojni prehod na zeleno in digitalno Evropo**. To se odraža povsod v predlogih Komisije. Naložbe v obsežen val prenove, energijo iz obnovljivih virov in rešitve na podlagi čistega vodika, čist promet, trajnostno prehrano in pametno krožno gospodarstvo imajo ogromen potencial za rast evropskega gospodarstva. Podpora bi morala biti skladna s podnebnimi in okoljskimi cilji Unije. Naložbe v digitalno infrastrukturo bodo pripomogle h krepitvi konkurenčnosti in tehnološke suverenosti. Z naložbami v odpornost proti prihodnjim zdravstvenim izzivom in strateško neodvisnost bo Evropa bolj pripravljena na prihodnje krize.

Instrument „Next Generation EU“ bo dal Evropski uniji na voljo dodatna sredstva za odločen odziv na najnujnejše izzive. To bo enkratni instrument za uporabo v izrednih razmerah, ki bo veljal začasno in se bo uporabljal izključno za ukrepe odzivanja na krizo in okrevanja. Finančna sredstva se bodo skozi proračun EU usmerjala v države članice za podporo prednostnih naložb in reform ter se bodo uporabljala za okrepitev finančnih programov, ki so ključnega pomena za okrevanje, končni datum pa bo 31. decembra 2024. Zbiranje sredstev na finančnih trgih bo pripomoglo k porazdelitvi finančnih stroškov skozi daljše obdobje, tako da v obdobju 2021–2027 ne bodo potrebni znatni dodatni prispevki držav članic v proračun EU. Komisija bo predlagala tudi nova lastna sredstva, s katerimi bi lahko financirali odplačevanje tržnega financiranja, zbranega v okviru instrumenta „Next Generation EU“

Če želimo preokreniti potek gospodarske krize, je nujno čim prej začeti izvajati instrument „Next Generation EU“. Da bi bila sredstva čim prej na razpolago za reševanje najnujnejših potreb, Komisija predlaga spremembo sedanjega večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 tako, da bi bilo že leta 2020 na razpolago dodatnih 11,5 milijarde EUR dodatnih sredstev. To dodatno financiranje bi bilo na razpolago za pobudo REACT-EU, instrument za podporo plačilni sposobnosti in Evropski sklad za trajnostni razvoj, saj je tam najpotrebnejše.

Proračun EU kot gonilo okrevanja

2. Kako se bo instrument „Next Generation EU“ uporabljal?

Vsak program in vsak evro iz tega svežnja se bo uporabil za reševanje najbistvenejših potreb glede okrevanja, ugotovljenih v Komisijini oceni potreb. Ti predlogi so namenjeni predvsem ugotavljanju, kje je lahko proračun EU najbolj v pomoč, z njimi se tudi dopolnjuje in stopnjuje bistveno delo, ki že poteka v državah članicah.

Sveženj sloni na treh stebrih: orodjih za pomoč državam članicam v njihovih prizadevanjih, da bi okrevale in odpravile posledice krize ter iz krize izšle močnejše, kot so bile pred njo; ukrepih za krepitev zasebnih naložb in podporo podjetjem, ki so v težavah, ter krepitvi ključnih programov EU, da bi lahko izkoristili izkušnje iz krize ter naredili enotni trg še močnejši in odpornejši.

1) Pomoč državam članicam, da bi okrevale in odpravile posledice krize, ter iz krize izšle močnejše kot pred njo

*Ključno vlogo pri uravnoteženem in trajnostnem okrevanju bodo imele javne naložbe. Zato se bo glavni del finančnih sredstev instrumenta „Next Generation EU“ (več kot 80 %) uporabil za podporo naložb in reform v državah članicah ter bo usmerjen predvsem tja, kjer so posledice krize najhujše in so potrebe največje. Glavni instrument za okrevanje bo **novi mehanizem za okrevanje in odpornost**, zasnovan posebej za financiranje naložb in reform v skladu z evropskimi prednostnimi nalogami. Kohezijska politika bo imela ključno vlogo pri podpiranju uravnoteženega in trajnostnega okrevanja preko **nove pobude REACT-EU** za reševanje najnujnejših gospodarskih in socialnih potreb in prilagajanje **prihodnjim kohezijskim programom**, da bi bili prožnejši in v celoti usklajeni s prednostnimi nalogami glede okrevanja. **Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja** bo kmetom in podeželju pomagal pri uresničevanju zelenega prehoda in podpiral naložbe in reforme, ki so bistvene za uresničevanje visokih okoljskih ciljev Evrope. Občutno okrepljeni **mehanizem za pravični prehod** bo pomagal državam članicam pri pospeševanju prehoda na zeleno gospodarstvo in s tem spodbudil njihovo gospodarstvo.*

➤ *Novi mehanizem za okrevanje in odpornost*

Proračun EU lahko učinkovito podpira prednostne naložbe in reforme, ugotovljene v evropskem semestru, kar je še toliko pomembnejše v času, ko so nacionalni proračuni pod pritiskom.

Jedro novega načrta za okrevanje bo novi **mehanizem za okrevanje in odpornost**. Mehanizem bo namenjen podpori naložb in reform, ki so bistvene za trajno okrevanje, izboljšanje gospodarske in socialne odpornosti držav članic ter podpiranje zelenega in digitalnega prehoda. Na voljo bo sicer vsem državam članicam, vendar bo podpora namenjena predvsem tistim delom Unije, ki so najbolj prizadeti in kjer so potrebe po odpornosti največje. To bo pripomoglo k odpravljanju vse širšega razkoraka med državami članicami in pripravi naših gospodarstev na prihodnost.

Ta mehanizem bo nudil finančno podporo velikega obsega za naložbe in reforme, s katerimi bodo države članice postale odpornejše. Bistvenega pomena pa je, da bodo te naložbe in reforme usmerjene predvsem v izzive in naložbene potrebe v zvezi z zelenim in digitalnim prehodom. Države članice bodo z njegovo pomočjo obvladovale gospodarske in socialne izzive, ki so po koncu krize še pomembnejši, na različnih področjih, kot so družba, zaposlovanje, znanja in spretnosti, izobraževanje, raziskave in inovacije ter zdravje, pa tudi na področjih, povezanih s poslovnim okoljem, vključno z javno upravo in finančnim sektorjem. Komisija bo nudila obsežno tehnično pomoč, s katero bo zagotovila, da bodo finančna sredstva čim bolj izkoriščena.

Za mehanizem je predlagan proračun v višini 560 milijard EUR, namenjenih pomoči pri financiranju načrtov držav članic za okrevanje in odpornost. Razpolagal bo z mehanizmom nepovratnih sredstev v višini do 310 milijard EUR in bo omogočal posojila v višini do 250 milijard EUR.

Mehanizem za okrevanje in odpornost bo trdno vključen v evropski semester. Države članice bodo nacionalne načrte za okrevanje in odpornost pripravile kot del svojih nacionalnih reformnih programov. Ti načrti bodo določali prednostne naložbe in reforme ter z njimi povezane naložbene svežnje, ki se bodo financirali v okviru mehanizma, podpora pa se bo sproščala v obrokih glede na napredek, dosežen na podlagi vnaprej določenih referenčnih meril.

➤ *REACT-EU – več kohezijske podpore za države članice*

Komisija predlaga novo **pobudo REACT-EU**, s katero bi povečala kohezijsko podporo za države članice, da bi bilo njihovo gospodarstvo odpornejše in trajnostno v fazi odpravljanja posledic krize. To bo pripomoglo k premostitvi vrzeli med prvimi odzivnimi ukrepi in dolgoročnejšim okrevanjem.

Komisija preko pobude REACT-EU predlaga zagotovitev 55 milijard EUR dodatnih finančnih sredstev za kohezijsko politiko v obdobju do leta 2022, 50 milijard EUR iz instrumenta „Next Generation EU“ v obdobju 2021–2022, 5 milijard EUR pa že v letu 2020 s prilagoditvijo sedanjega finančnega okvira. To financiranje bo izhajalo iz sedanjih kohezijskih pravil, vključno z izredno prožnostjo, uvedeno z naložbenimi pobudami v odziv na koronavirus. V okviru teh predlogov bodo v obdobju 2020–2022 zagotovljena dodatna sredstva za sedanje kohezijske programe ter za Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim, tako da bo omogočeno financiranje ukrepov odpravljanja posledic krize in zagotavljanje podpore najbolj ogroženim brez prekinitve.

Dodatna sredstva bodo dodeljena na podlagi resnosti gospodarskih in socialnih učinkov krize, vključno s stopnjo brezposelnosti mladih, in relativne blaginje držav članic. Dodatne zaveze se bodo izvajale s spremembami programov ali novimi namenskimi programi, ki jih bodo predložile države članice, sprejela pa jih bo Komisija. Komisija ta proces upravljala karseda hitro in učinkovito v tesnem sodelovanju z državami članicami.

S finančnimi sredstvi se bodo podpirali ključni ukrepi odpravljanja posledic krize v sektorjih, ki so najpomembnejši za zeleno, digitalno in odporno okrevanje. To bo zajemalo naložbe za sanacijo trgov dela, tudi s subvencijami za zaposlovanje, ureditvami skrajšanega delovnega časa in ukrepi za zaposlovanje mladih, podporo zdravstvenim sistemom ter zagotavljanje obratnih sredstev malim in srednje velikim podjetjem. Podpora bo na voljo v vseh gospodarskih sektorjih, tudi v turizmu in kulturi, ter za bistvene naložbe v zeleni in digitalni prehod, s čimer bo povečala naložbe, ki so že načrtovane v okviru prihodnjih kohezijskih programov. Del teh dodatnih virov je mogoče uporabiti tudi za pomoč ljudem, ki jih pestita pomanjkanje hrane in materialna prikrajšanost.

➤ ***Kohezijska politika kot sredstvo za okrevanje gospodarstva za vse***

Kohezijska politika ne bo samo neposreden odziv na krizo, ampak bo tudi bistvena za zagotovitev uravnovešenega dolgoročnejšega okrevanja, pri katerem ne bo prihajalo do asimetrije in razkoraka v rasti med državami članicami in znotraj njih.

Zato je za strateške prednostne naloge Unije bistveno, da se novi programi kohezijske politike začnejo izvajati 1. januarja 2021 vzporedno z dodatnimi finančnimi sredstvi, ki bodo na razpolago za sedanje programe do konca leta 2022. Ti predlogi so bili zasnovani tako, da čim bolj podpirajo sedanje prednostne naloge.

Komisija zdaj prilagaja svoje predloge programov prihodnje kohezijske politike tako, da bodo še močnejše podpirali naložbe za okrevanje, npr. v odpornost nacionalnih zdravstvenih sistemov, v sektorjih, kot sta turizem in kultura, za podporo malim in srednjim podjetjem ter v ukrepe za zaposlovanje mladih, izobraževanje in usposabljanje ter boj proti revščini otrok.

Kriza bo verjetno najbolj prizadela mlade ljudi, zato bi morale države članice, v katerih je stopnja brezposelnosti mladih nad povprečjem EU, vsaj 15 % svojih virov iz Evropskega socialnega sklada plus v okviru deljenega upravljanja predvideti za podporo mladih. Glede na verjetne posledice krize za najranljivejše v družbi Komisija predlaga tudi, da naj se najmanj 5 % skupnih odhodkov v okviru Evropskega socialnega sklada plus uporabi za pomoč pri odpravljanju revščine otrok.

Državam članicam bo na voljo pomoč pri doseganju skupnih koristi programov nove kohezijske politike in sedanjih programov v okviru REACT-EU.

Spremenjeni predlogi omogočajo tudi večjo prožnost glede prenosov sredstev in uvajajo nove določbe, ki se začnejo izvajati v izrednih razmerah. Da bi zagotovili zadostno podporo državam članicam in regijam, ki jo najbolj potrebujejo, je v spremenjenih predlogih Komisije za leto 2024 določen tudi pregled dodelitev nacionalnih kohezijskih sredstev ob upoštevanju najnovejših razpoložljivih statističnih podatkov. Posledica tega pregleda bodo samo prilagoditve navzgor v višini do 10 milijard EUR za vse države članice.

➤ ***Podpiranje pravičnega prehoda***

Okrevanje in prihodnja blaginja Evrope bosta odvisna od naših sedanjih korakov v smeri prehoda v podnebno nevtralno, z viri gospodarno in krožno gospodarstvo. Te spremembe

bodo vplivale na vse Evropejce, toda breme prilagajanja bo v nekaterih sektorjih in regijah težje kot v drugih. Komisija v okviru svežnja za okrevanje predlaga uporabo instrumenta „Next Generation EU“ za okrevanje za zagotovitev finančne pomoči, ki bo spremljala preobrazbo evropskega gospodarstva in zagotovila, da ne bo nihče zapostavljen.

Komisija zlasti predlaga zagotovitev znatnih dodatnih finančnih sredstev v višini 30 milijard EUR za **Sklad za pravični prehod**, tako da bo skupni znesek 40 milijard EUR. Ta finančna sredstva se bodo uporabljala za ublažitev socialno-gospodarskih učinkov prehoda na podnebno nevtralnost v najhujše prizadetih regijah, npr. s podpiranjem prekvalificiranja delavcev, pomočjo malim in srednjim podjetjem pri ustvarjanju novih gospodarskih priložnosti in naložbami v prehod na čisto energijo in v krožno gospodarstvo. Povečanje sredstev za program InvestEU bo pomenilo tudi okrepitev drugega stebra mehanizma za pravični prehod. Komisija predlaga tudi vzpostavitev novega mehanizma za posojila javnemu sektorju kot tretji steber mehanizma za pravični prehod. Za podporo temu mehanizmu bo na voljo 1,5 milijarde EUR iz proračuna EU⁷ in 10 milijard EUR posojil Evropske investicijske banke. Vsi trije stebri mehanizma za pravični prehod naj bi pritegnili do 150 milijard EUR naložb, s katerimi bo zagotovljeno, da v zelenem prehodu ne bo nihče zapostavljen.

Pri zelenem prehodu in doseganju visokih okoljskih in podnebnih ciljev Evrope bo imelo pomembno vlogo podeželje. Komisija predlaga okrepitev proračuna **Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja** za 15 milijard EUR za pomoč kmetom in podeželju pri strukturnih spremembah, potrebnih za izvajanje evropskega zelenega dogovora, zlasti za pomoč pri doseganju visokih ciljnih vrednosti v novi strategiji za biotsko raznovrstnost in strategiji Od vil do vilic.

2) Zagon gospodarstva in pomoč pri prebujanju zasebnih naložb

*Potrebni so nujni ukrepi za zagon gospodarstva in nastanek pogojev za okrevanje, ki bo sledilo zasebnim naložbam v ključne sektorje in tehnologije. Komisija zato predlaga **okrepitev InvestEU**, vodilnega evropskega naložbenega programa, za pritegnitev zasebnih naložb v strateške projekte po vsej Uniji. V tem okviru Komisija predlaga ustanovitev **novega instrumenta za strateške naložbe**, da bi omogočili naložbe v ključne vrednostne verige, ki so bistvene za prihodnjo odpornost in strateško neodvisnost Evrope. V tem naložbenem prizadevanju ni mogoče uspeti brez zdravih podjetij, toda do konca leta se bo verjetno na stotisoče podjetij znašlo v hudi finančni stiski. Komisija zato predlaga nov **instrument za podporo plačilni sposobnosti**, da bi zdravim podjetjem, ki so zaradi krize v negotovem položaju, zagotovila nujno pomoč in jim pomagala prestatati najhujše. Instrument bi moral biti pripravljen za delovanje še letos.*

➤ **Likvidnostna in solventnostna rešitev za podjetja v stiski**

Sposobnost evropskih gospodarstev, da znova začnejo rasti, je odvisna od odpornosti in prilagodljivosti zasebnega sektorja. Zaradi krize so mnoga podjetja, ki bi bila sicer sposobna preživeti, v hudih likvidnostnih in solventnostnih težavah. Kot kažejo ocene Komisije, bi v neugodnem scenariju lahko pomanjkanje financiranja do konca leta prizadelo 35–50 % podjetij z več kot 20 zaposlenimi. Potrebe po sanaciji kapitalnega trga bi lahko že samo za letošnje leto znašale od 720 milijard do 1,2 bilijona EUR. Glede na obseg krize podpora, ki jo trenutno zagotavljajo države članice, ne bo zadostovala. Poleg tega je sposobnost za pomoč podjetjem od ene države članice do druge zelo različna. Zato je nujno potrebno ukrepanje za

⁷ 1,25 milijarde EUR iz vrnjenih sredstev iz finančnih instrumentov in 250 milijonov EUR iz proračuna.

pomoč tem podjetjem, da bodo lahko preživela krizo. Tako bi se izognili začaranemu krogu gospodarske škode in stečajev podjetij ter utrli pot zdravemu okrevanju na enotnem trgu.

Komisija zato predlaga nov **instrument za podporo plačilni sposobnosti**, ki bi pripomogel k pritegnitvi zasebnih virov za zagotovitev nujne pomoči evropskim podjetjem, ki bi bila sicer sposobna preživeti, da bi rešila neposredne težave z likvidnostjo in solventnostjo. Ta instrument bo začasen in namenjen izključno za reševanje gospodarskih posledic pandemije. Pomagal bo pri preprečevanju velikih primanjkljajev kapitala in neplačil v podjetjih, ki bi bila sicer sposobna preživeti, in hude gospodarske škode, ki bi jo to povzročilo. Te hitro delujoče ukrepe bo dopolnila dolgoročnejša podpora v okviru programov, kot so InvestEU, kohezijska politika in program za enotni trg.

Novi začasni instrument bo vzpostavljen v okviru evropskega sklada za strateške naložbe. Pritegnil bo zasebne naložbe v podjetjih, ki so v težavah, in sicer tako, da bo zagotovil delna jamstva za izgube. Z rezervacijo 5 milijard EUR iz sedanjega finančnega okvira v proračunu v letu 2020 za zagotovitev hitrega začetka in še dodatnimi 26 milijardami EUR iz instrumenta „Next Generation EU“ bo proračun EU zagotovil jamstvo v višini okrog 75 milijard EUR skupini Evropske investicijske banke, kar bo omogočilo hitro izvajanje na terenu. Cilj instrumenta bo stopnja naložb v podporo plačilni sposobnosti v višini 300 milijard EUR.

Jamstvo bo prilagojeno tako, da bo zagotovilo usmerjanje naložb v podjetja, ki najbolj potrebujejo kapital, v vseh državah članicah in sektorjih, poseben poudarek pa bo na državah članicah, ki imajo manj možnosti za posredovanje preko državne pomoči, ter državah članicah in sektorjih, v katerih so gospodarske posledice COVID-19 najhujše. To je bistvenega pomena za ohranjanje enakih konkurenčnih pogojev na enotnem trgu in preprečitev nadaljnega širjenja pogubnega gospodarskega razkoraka znotraj Unije. Pozorno bi bilo treba upoštevati stanje kapitala v institucijah, ki bodo izvajale instrument za podporo plačilni sposobnosti.

Poleg tega se bo kot dopolnilni ukrep povečal kapital Evropskega investicijskega sklada, da bi podprl širok nabor malih in srednjih podjetij, tudi z izvajanjem instrumenta za podporo plačilni sposobnosti. To bi še pripomoglo k nastajanju celovitega svežnja za evropsko okrevanje, tudi v povezavi z ukrepi, ki jih je aprila sprejel Evropski svet. To povečanje kapitala v višini do 1,5 milijarde EUR bo financirano tako v okviru sedanjega kot tudi naslednjega večletnega finančnega okvira.

➤ ***Okrepljena naložbena zmogljivost in strateška neodvisnost***

Zasebne naložbe bo kriza hudo prizadela: po analizi Komisije bi lahko naložbe zasebnega sektorja v obdobju 2020–2021 upadle za več kot 1 bilijon EUR. Če želimo izpolniti potrebe po naložbah v evropsko gospodarstvo, je treba nujno ukrepati, da bi to gibanje preokrenili in znova vzpostavili pogoje za okrevanje, ki bo sledilo naložbam. Te naložbe so še posebej bistvene za uspeh zelenega in digitalnega prehoda Evrope, kjer po ocenah Komisije potrebe po naložbah v istem obdobju znašajo najmanj 1,2 bilijona EUR. Naložbe v ključne sektorje in tehnologije, od omrežij 5G do umetne inteligence, od čistega vodika do energije iz obnovljivih virov na morju, so ključne za prihodnost Evrope.

Program **InvestEU** je zelo primeren za pritegnitev naložb in podpiranje politike Unije med okrevanjem po hudi gospodarski krizi. To jasno dokazujejo izkušnje z izvajanjem Evropskega sklada za strateške naložbe in finančnih instrumentov po pretekli finančni krizi.

Komisija zato predlaga nadgraditev programa **InvestEU** do višine 15,3 milijarde EUR za štiri sklope politike, o katerih sta se sozakonodajalca že dogovorila. To bi lahko spodbudilo naložbe v višini nad 240 milijard EUR.

Program InvestEU bo zagotovil ključno podporo podjetjem v fazi okrevanja ter hkrati zagotovil močno osredotočenost zasebnih vlagateljev na srednje- in dolgoročne prednostne naloge Unije, zlasti evropski zeleni dogovor in digitalizacijo. Povečal bo zmogljivost prevzemanja tveganja skupine Evropske investicijske banke in nacionalnih spodbujevalnih bank v podporo gospodarskemu okrevanju. S pritegnitvijo znatnih zasebnih naložb bo dopolnil neposredno podporo, ki jo bodo v fazi odpravljanja posledic krize zagotovili instrument za podporo plačilni sposobnosti, pobuda REACT-EU ter financiranje v prihodnjem okviru kohezijske politike in drugih programov.

Naložbe v strateško neodvisnost: nov instrument za strateške naložbe

Ključna značilnost programa InvestEU bo nov instrument za okrepitev odpornosti Evrope z ustvarjanjem strateške neodvisnosti v ključnih dobavnih verigah na evropski ravni.

Vzpostavljen bo **instrument za strateške naložbe** kot dodaten sklop v okviru programa InvestEU. Ta instrument bo podpiral projekte, ki bodo prispevali k ustvarjanju trdnih, odpornih vrednostnih verig po vsej Evropi in krepili avtonomijo enotnega trga Unije, hkrati pa ohranjali njegovo odprtost za konkurenco in trgovanje v skladu s pravili. Tako bo gospodarstvo Unije postalo odpornejše, strateško pomembnim podjetjem pa bodo na voljo viri za razcvet in rast v EU. Podpora držav članic za te projekte najbrž ne bo zadostovala in močna čezmejna razsežnost pomeni, da ne bo mogoče uspeti brez usklajenega evropskega pristopa.

Novi instrument bi z začasnim proračunom v višini 15 milijard EUR iz instrumenta „Next Generation EU“ zagotavljal proračunsko jamstvo EU v višini 31,5 milijarde EUR in bi lahko ustvaril naložbe v višini do 150 milijard EUR za spodbujanje vodilne vloge Evrope v strateških sektorjih in ključnih vrednostnih verigah, tudi tistih, ki so bistvene za zeleni in digitalni prehod. S tem sklopom bo zagotovljeno, da bodo take naložbe v celoti izkoristile možnosti enotnega trga, proračunsko jamstvo EU pa bo podpiralo podjetja povsod v evropskem gospodarstvu in bo postalo močan instrument za okrevanje.

3) Izkušnje iz krize in reševanje strateških izzivov za Evropo

V krizi je prišel do izraza pomen evropskega sodelovanja in zelo jasno se je pokazalo, da mora Unija nujno okrepiti svojo zmožnost odzivanja na krize in odpornost proti prihodnjim šokom. Komisija predlaga **nov program EU za ZDRAVJE**, namenjen krepitvi zdravstvene varnosti in pripravi na prihodnje zdravstvene krize. **RescEU, mehanizem Unije na področju civilne zaščite**, bo razširjen in okrepljen, da bi bila Unija pripravljena na odziv na prihodnje krize. Okrepljen bo **Program Obzorje Evropa**, da se bodo iz njega financirale življenjsko pomembne raziskave na področju zdravja, odpornosti ter zelenega in digitalnega prehoda. Okrepljeni bodo še drugi programi EU, tudi zunanji instrumenti EU, da bo prihodnji finančni okvir v celoti usklajen s potrebami za okrevanje, pa tudi posebni instrumenti, **da bi bil proračun EU prožnejši in bolj odziven**.

➤ Novi in okrepljeni programi za ustvarjanje odpornosti in krepitev sodelovanja

Instrument „Next Generation EU“ bo zagotovil ciljno usmerjeno okrepitev ključnih programov, ki so gonilo gospodarske rasti in krepijo zmožnost Evrope, da prestane in premaga prihodnje krize. Te okrepitve so dodatek k prvotnim predlogom Komisije za prihodnji okvir, ki so še naprej pravična in uravnotežena podlaga za dogovor.

Nov program za krepitev zdravstvene varnosti in sodelovanja

Kriza je pokazala, da je treba financiranju za zdravje v prihodnjem finančnem okviru dati več prednosti. Komisija predlaga ambiciozen samostojen **program EUzaZDRAVJE** za zagotavljanje namenske podpore za zdravstvene izzive, ki so pred nami, določene v oceni potreb. V okviru tega predloga bodo finančna sredstva novega programa znašala 9,4 milijarde EUR, kar v primerjavi s prejšnjimi predlogi v okviru Evropskega socialnega sklada plus pomeni veliko okrepitev.

S pomočjo novega programa bo zagotovljeno, da bo imela Evropa na voljo kritične zmogljivosti za hiter odziv na prihodnje zdravstvene krize v potrebnem obsegu. Cilj programa bo ustvariti celovit okvir za preprečevanje zdravstvenih kriz ter pripravo in odziv nanje v EU kot dopolnilo in okrepitev prizadevanj na nacionalni ravni in regionalne podpore zdravstvenih sistemov v okviru kohezijske politike.

Prvi sklop programa bo namenjen zdravstveni varnosti in pripravljenosti na krizo. Podpiral bo naložbe v kritično zdravstveno infrastrukturo, orodja, strukture, procese in zmogljivost laboratorijev, vključno z orodji za nadzorovanje, modeliranje, napovedovanje, preprečevanje in obvladovanje izbruhov. Podpiral bo vzpostavitev mehanizmov za razvoj, nabavo in upravljanje proizvodov, pomembnih v zdravstvenih krizah, kot so zdravila, vključno s cepivi, in načini zdravljenja, njihovi intermediati, aktivne farmacevtske sestavine in surovine, medicinski pripomočki in medicinska oprema, kot so ventilatorji, zaščitna oblačila in oprema, diagnostični material in orodja. Z njegovo pomočjo bo nastal nov okvir za komunikacijo glede tveganj, ki bo obsegal vso Evropo in zajemal vse faze krize.

Drugi sklop bo podpiral dolgoročnejšo vizijo za izboljšanje rezultatov na področju zdravja z učinkovitimi in vključujočimi zdravstvenimi sistemi v vseh državah članicah na podlagi boljšega preprečevanja in spremljanja bolezni, promocije zdravja, dostopa do njega, diagnosticiranja in zdravljenja ter čezmejnega sodelovanja na področju zdravja. Program bo npr. podpiral razvoj zmogljivosti v državah članicah, financiral programe usposabljanja za medicinsko in zdravstveno osebje ter vlagal v digitalno preobrazbo zdravstvenega sektorja in uvajanje digitalnih infrastruktur, tudi za raziskave in souporabo podatkov.

Pri zasnovi in izvajanju programa bo v celoti upoštevana delitev pristojnosti med Unijo in državami članicami na tem področju. Povezoval se bo z ustrezno podporo v okviru drugih programov EU, uvažal nove načine za izvajanje skupnih ukrepov in zagotavljal, da bodo v primeru hujših nevarnosti za zdravje na voljo zdravstveni protiukrepi in viri. Deloval bo skupaj z okrepljenim mehanizmom rescEU, ki je namenjen predvsem zmogljivostim za neposredni odziv na krizo, ustvarjanju zalog ter uporabi in odpremi opreme ter napotitvi osebja v izrednih razmerah, in sicer z zagotavljanjem potrebnih prispevkov za zdravje.

Krepitev zmogljivosti za odziv mehanizma Unije na področju civilne zaščite

Nauk te pandemije je, da se mora biti glede na možne motnje v naših gospodarstvih in družbah Evropa sposobna hitreje in prožneje odzivati na resne čezmejne krize. Komisija zato predlaga okrepitev mehanizma **rescEU**, **mehanizma Unije na področju civilne zaščite**. Tako bo mehanizem rescEU prožnejši in izboljšala se bo zmožnost Unije za skupno ukrepanje na ravni EU.

Dodelitev finančnih sredstev se bo povečala na 3,1 milijarde EUR, z njimi pa se bodo financirali infrastruktura za odziv na izredne razmere, zmogljivost prevoza in ekipe za nujno pomoč. Nadgrajeni mehanizem rescEU bo Uniji dal zmogljivost in logistično infrastrukturo, potrebno za obvladovanje različnih vrst izrednih razmer, tudi tistih z medicinskimi elementi, in tako dopolnjeval novi program EUzaZDRAVJE. Ta predlog bo tudi poenostavil operativne

zmogljivosti in jih naredil prožnejše. Tako bo zagotovljen bolj pravočasen in učinkovitejši odziv EU na izredne razmere velikega obsega.

Program Obzorje Evropa – naložbe v inovacije in pripravljenost na prihodnost

Program **Obzorje Evropa** bo znašal 94,4 milijarde EUR za povečanje evropske podpore raziskav v zvezi z zdravjem in podnebjem ter več dejavnosti na področju inovacij. S tem se bo izboljšala pripravljenost za učinkovit in hiter odziv na izredne razmere in povečale naložbe v rešitve na znanstveni podlagi, saj se bodo dopolnila operativna finančna sredstva, zagotovljena v okviru novega programa EUzaZDRAVJE in programa rescEU.

Na področju zdravja se bodo dodatna sredstva uporabljala za povečanje obsega raziskav na področju izzivov, kot so koronavirusna pandemija, podaljšanje kliničnega preizkušanja, inovativni zaščitni ukrepi, virologija, cepiva, načini zdravljenja, diagnostika in prenos izsledkov raziskav v ukrepe politike javnega zdravja.

Predlagano je tudi povečanje virov za raziskave in inovacije na področjih v zvezi s podnebjem. To bo okrepilo podporo konkurenčnosti industrije EU v sektorjih gospodarstva, povezanih s temi področji, in spodbudilo okrevanje, ki bo usklajeno s cilji evropskega zelenega dogovora. S to okrepitevijo bodo na voljo dodatna sredstva za nastajajoče in prelomne inovacije v malih in srednjih podjetjih, zagonskih podjetjih in podjetji s srednje veliko tržno kapitalizacijo.

V kriznem času stojimo ob strani svetovnim partnerjem

Pandemija je svetovni izziv. Brez odziva na svetovni ravni bo vsaka država in regija na svetu, tudi Unija, še naprej ranljiva. EU mora v boju proti COVID-19 še naprej izkazovati solidarnost s svojimi partnerji povsod po svetu.

Komisija predlaga določitev sredstev **instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje** v višini 86 milijard EUR preko novega jamstva za zunanje delovanje in Evropskega sklada za trajnostni razvoj za podporo partnerjem, zlasti Zahodnemu Balkanu, sosedstvu in ostalemu delu Afrike, pri njihovih prizadevanjih za boj proti pandemiji in okrevanje od njenih učinkov, in sicer v sodelovanju z mednarodnimi partnerji, kot so mednarodne finančne institucije, Združeni narodi in Svetovna zdravstvena organizacija. Usmerjena prilagoditev sedanjega finančnega okvira bo omogočila, da bo že v letu 2020 na voljo 1 milijarda EUR dodatne podpore.

Podpora bo zagotavljala likvidnost malim in srednjim podjetjem, ohranjala naložbe v projekte energije iz obnovljivih virov in povečala zmožnost financiranja v domači valuti v partnerskih državah za okrepitev zdravstvenih sistemov, vključno s pripravljenostjo, in ustvarjala proizvodne zmogljivosti za cepljenje, načine zdravljenja in diagnostiko v zvezi s COVID-19. Ta povečana podpora bo usmerjena tudi v najranljivejše države in regije ter tako reševala hude socialne in gospodarske posledice pandemije.

Komisija predlaga tudi dodatnih 5 milijard EUR za krepitev **instrumenta za humanitarno pomoč** kot odziv na vse večje humanitarne potrebe v najranljivejših delih sveta. Obstoječim potrebam se pridružujeta učinek pandemije in gospodarska škoda, npr. izpad prihodkov zaradi padca cen nafte in surovin ter strm upad nakazil zdomcev, zato je še toliko pomembnejše, da je Unija sposobna izkazati solidarnost z ostalim svetom.

➤ **Krepitev drugih programov za ustvarjanje odpornosti in izvajanje strateških prednostnih nalog**

Finančni okvir za obdobje 2021–2027, ki ga je Komisija predlagala leta 2018, okrepljen z mehanizmom za pravični prehod in danes predlaganimi spremembami, je še naprej bistvena referenčna točka za zaključno fazo pogajanj. Za uravnotežen sveženj za okrevanje so potrebni predlagana arhitektura, raven podpore, ravnovesje med prednostnimi nalogami in ključne značilnosti, kot so ciljna vrednost najmanj 25 % odhodkov, ki morajo prispevati k podnebnim ukrepom, ter ukrepi za podpiranje enakosti spolov in nediskriminacije. Še ena ključna značilnost je predlog Komisije za uredbo o zaščiti proračuna EU pred splošnimi pomanjkljivostmi pri delovanju pravne države. Poleg tega so uvedeni strogi ukrepi za zaščito proračuna pred goljufijami in nepravilnostmi, Komisija pa jih bo še okrepila. Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropsko javno tožilstvo (EJT) bosta izvajala svoja nadzorna in preiskovalna pooblastila.

Toda v krizi se je jasno pokazalo, da ravni podpore, o katerih so voditelji razpravljali februarja, na več ključnih področjih ne bodo zadostovale. Poleg okrepitev, ki se bodo financirale v okviru instrumenta „Next Generation EU“, je zato nujno potrebno okrepiti še druge programe, da bodo lahko v celoti prispevali k bolj odporni Uniji in dali rešitve za izzive, ki so prišli še bolj do izraza zaradi pandemije in njenih posledic.

Med njimi so:

- okrepitev kibernetске obrambe Unije in podpora digitalnega prehoda z zagotovitvijo finančnih sredstev za **program za digitalno Evropo** v višini 8,2 milijarde EUR;
- naložbe v posodobljeno visokozmogljivo prometno infrastrukturo za omogočanje boljših čezmejnih povezav, kot je projekt Rail Baltica, z dodatnih 1,5 milijarde EUR za **instrument za povezovanje Evrope**;
- ustvarjanje pogojev za dobro delujoč enotni trg kot gonilo okrevanja z ohranitvijo predlaganih proračunov za **program za enotni trg** na ravni 3,7 milijarde EUR, za programa za podporo sodelovanja na področjih **davkov in carin** pa na ravni 239 milijonov EUR oziroma 843 milijonov EUR;
- naložbe v mlade z dodatnih 3,4 milijarde EUR za **Erasmus Plus**, tako da bodo sredstva znašala skupno 24,6 milijarde EUR, ter v sektorja kulture in ustvarjalnosti s povečanjem programa **Ustvarjalna Evropa** na 1,5 milijarde EUR;
- krepitev odpornosti agroživilskega sektorja in sektorja ribištva ter zagotavljanje potrebnega obsega za obvladovanje krize z dodatnimi 4 milijardami EUR za **skupno kmetijsko politiko** in 500 milijoni za **Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo**;
- stopnjevanje sodelovanja na področju varovanja zunanje meje ter migracijske in azilne politike z okrepitvijo **Sklada za azil in migracije** ter **Sklada za integrirano upravljanje meja** do višine 22 milijard EUR;
- zagotavljanje trdne podpore za evropsko strateško avtonomnost in varnost s povečanjem sredstev **Sklada za notranjo varnost** na 2,2 milijarde EUR ter okrepitvijo **Evropskega obrambnega sklada** do višine 8 milijard EUR.
- podpora našim partnerjem na Zahodnem Balkanu s povečanjem **predpristopne pomoči** na 12,9 milijarde EUR.

S temi ciljno usmerjenimi prilagoditvami bo Unija dolgoročni finančni okvir bolje uskladila s svojimi prednostnimi nalogami in ambicijami ter ga prilagodila za spodbujanje srednje- in dolgoročnega razvoja odpornosti Unije in strateške neodvisnosti. Komisija zato predlaga ciljno usmerjene spremembe svojega predloga naslednjega finančnega okvira iz leta 2018, v katerih so upoštevana dosedanja pogajanja, njen predlog za mehanizem za pravični prehod⁸ ter tukaj predstavljene okrepitve. Celoten pregled večletnega finančnega okvira po programih, v katerem je vključen instrument „Next Generation EU“, je predstavljen v Prilogi.

➤ ***Prožnejša orodja za ukrepanje v izrednih razmerah***

Poleg posameznih programov se je v krizi še posebej pokazalo, kako pomembno je, da se Unija odzove hitro in prožno, da bi omogočila usklajen evropski odziv. Za to pa je potreben prožnejši proračun EU. Obsežne posledice zdravstvene krize so hitro izčrpale prožnost sedanjega proračuna. Za prihodnost je potreben prožnejši in bolj prilagodljiv proračun, to pa je mogoče doseči samo s premišljeno zasnovanimi posebnimi instrumenti.

Komisija zato predlaga okrepitev orodij za prožnost in ukrepanje v izrednih razmerah, s katerimi je mogoče pritegniti vire v obsegu, potrebnem za obvladovanje nepredvidenih izzivov, kot je **Solidarnostni sklad EU**, ki daje podporo državam članicam in regijam, ki so jih prizadele hude nesreče, in **Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji**, ki podpira delavce, ki izgubijo službo zaradi večjih prestrukturiranj.

Znatno povečana **rezerva za solidarnost in nujno pomoč** bo okrepila ukrepe EU v odziv na vse vidike zdravstvene krize ter drugih izrednih razmer. Finančna sredstva je mogoče preusmeriti v zagotavljanje nujne pomoči v potrebnem obsegu in ob potrebnem času preko instrumentov EU, kot so humanitarna pomoč, instrument za zagotavljanje nujne pomoči v Uniji, program za enotni trg z veterinarskimi in fitosanitarnimi ukrepi v nujnih razmerah ali Sklad za azil in migracije.

Ti instrumenti skupaj lahko prispevajo do 21 milijard EUR dodatnega financiranja v nujnih razmerah za obdobje 2021–2027 v primerjavi s predlogi Komisije z dne 2. maja 2018.

⁸ COM(2020) 22, COM(2020) 23.

Okrepljena prožnost proračuna EU

REZERVA ZA SOLIDARNOST IN NUJNO POMOČ 	• Po potrebi omogoča hitre okrepitve s proračunskimi prenosi v instrumente EU. • Povečanje na letni znesek največ 3 milijarde EUR.
SOLIDARNOSTNI SKLAD 	• Podpira države članice pri odzivu na naravne nesreče, kot so poplave, gozdni požari, potresi, viharji in suše, ter pri okrevanju neposredno po njih. • Razširjen je tako, da zajema hujše zdravstvene krize, in povečan na letni znesek največ 1 milijarde EUR.
EVROPSKI SKLAD ZA PRILAGODITEV GLOBALIZACIJI 	• Zagotavlja podporo pri ponovnem vključevanju na trg dela za osebe, ki izgubijo službo zaradi nepričakovanih večjih prestrukturiranj, npr. zaradi finančne ali gospodarske krize. • Prag za aktivacijo sklada je znižan na 250 odpustov, sredstva pa se povečajo na letni znesek največ 0,386 milijard EUR.

Najvišje letno financiranje prožnosti in ukrepov v izrednih razmerah v obdobju 2021–2027 skupaj = 5,4 milijarde EUR

3. Doseganje rezultatov: instrument „Next Generation EU“

Gonilo glavnega dela predlaganih ukrepov za okrevanje bo instrument **„Next Generation EU“**, nov začasen instrument za okrevanje s finančnimi sredstvi v višini 750 milijard EUR. Instrument bo začasen mehanizem, ki se bo izjemoma uporabljal v izrednih razmerah. Financiranje bo omogočeno s sklepom o virih lastnih sredstev, ki bo Komisiji omogočil, da si za ukrepe v obdobju 2021–2024 v imenu Unije izposodi do 750 milijard EUR.

Za zagotovitev potrebne proračunske zmogljivosti za prevzem možnih obveznosti v zvezi s financiranjem instrumenta „Next Generation EU“ in v skladu z zahtevami proračunske discipline bo spremenjeni sklep o virih lastnih sredstev vključeval izjemno začasno povečanje zgornjih mej virov lastnih sredstev za zaveze in plačila za 0,6 % bruto nacionalnega dohodka EU. Povišanje zgornjih mej bi se uporabljalo izključno za reševanje krize zaradi COVID-19 in bi bilo omejeno na čas, ki je potreben za pokritje teh obveznosti.

Obseg in zasnova instrumenta „Next Generation EU“ odražata obseg in nujnost izzivov, s katerimi se sooča Unija. Potrebe po financiranju za nujne naložbe, ki so nastale po krizi, so brez primere. Zato je potreben odločen in izreden odziv na ravni Unije. Ker je to operacija, kakršne še ni bilo, zneski pa izjemno visoki, jih je treba vključiti v sistem lastnih sredstev, ki ga odobrijo vse države članice v skladu s svojimi ustavnimi zahtevami.

Dodatna podpora, financirana s povečanjem nacionalnih prispevkov neposredno po koncu krize, bi še povečala pritisk na nacionalne proračune. V teh izjemnih okoliščinah je docela upravičeno uporabiti mehanizem financiranja, ki bi omogočil znatno začasno povečanje odhodkov, ne da bi povečal nacionalni dolg, kot izraz solidarnosti v obsegu, sorazmernem s krizo.

Izposojanje bi izhajalo iz dosedanjih neoporečnih dosežkov pri uporabi tržnih instrumentov za podporo naložb in reform v državah članicah. Unija si bo na finančnih trgih izposojala po pogojih, ki bodo odražali njeno zelo dobro bonitetno oceno, sredstva pa bo hitro usmerjala tja, kjer so najbolj potrebna.

Komisija bo v ta namen na kapitalskih trgih izdala obveznice z različnim rokom zapadlosti ter čim bolj izkoristila zmogljivosti teh trgov, da sprejmejo take obveznice, hkrati pa zagotovila najnižje povprečne stroške posojil. Taka raznolika strategija financiranja Komisiji omogoča izvajanje posojilnih operacij na način, ki je najprimernejši glede na obseg teh operacij in prevladujoče tržno okolje.

500 milijard EUR sredstev, ki bodo usmerjena preko instrumenta „Next Generation EU“, se bo uporabilo za financiranje komponente nepovratnih sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost ter bo okrepilo druge ključne programe za obvladovanje krize in okrevanje. Preostali del finančnih sredstev, pritegnjenih preko tega instrumenta, v višini 250 milijard EUR bo na voljo državam članicam v obliki posojil v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost.

Zbrana sredstva bodo poplačana v obdobju od leta 2027 do najpozneje 2058. To bo pripomoglo k zmanjšanju pritiska na proračune držav članic v času, ko so javne finance v hudi stiski, in hkrati zagotovilo, da bodo vse obveznosti iz te izdaje dolžniških instrumentov poplačane iz prihodnjih proračunov EU. Za lažje odplačilo zbranega tržnega financiranja in nadaljnjo pomoč pri zmanjševanju pritiska na nacionalne proračune bo Komisija pozneje v finančnem obdobju predlagala dodatna nova lastna sredstva.

Pogled v prihodnost: reforma sistema lastnih sredstev

Zaradi novega gospodarskega položaja in trajnostnega upravljanja odplačila finančnih sredstev, zbranih v okviru instrumenta „Next Generation EU“, je še nujnejša reforma financiranja proračuna EU.

Komisija še vedno meni, da bo večletni finančni okvir s postopno odpravo vseh rabatov postal bolj uravnotežen. Toda v sedanjih razmerah bi glede na gospodarske posledice pandemije COVID-19 postopna odprava vseh rabatov pomenila nesorazmerno povečanje prispevkov nekaterih držav članic v obdobju 2021–2027. Da do tega ne bi prišlo, bi lahko sedanje rabate postopno odpravili v precej daljšem obdobju od tistega, ki ga je Komisija predvidela v svojem predlogu iz leta 2018.

Tradicionalna lastna sredstva, tj. lastna sredstva na podlagi poenostavljenega davka na dodano vrednost in nacionalni prispevki, bodo dopolnjena z novimi lastnimi sredstvi, pa tudi z novimi lastnimi sredstvi iz naslova neregistrirane plastične odpadne embalaže. Izhajala bodo iz prednostnih nalog in politik EU, namenjenih obvladovanju podnebnih izzivov, a tudi pošteni obdavčitvi v globaliziranem svetu.

Komisija je odločena, da bo uresničila zeleni dogovor. V zvezi s tem bi lahko zelena lastna sredstva prispevala k okrevanju in hkrati pripomogla k zelenemu prehodu evropskega gospodarstva in družbe. Možna bi bila med drugim lastna sredstva na podlagi sistema trgovanja z emisijami, vključno z njegovo morebitno razširitvijo na pomorski in letalski sektor, ter mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah.

Lastna sredstva na podlagi sistema trgovanja z emisijami, o katerih je potekala razprava na Evropskem svetu februarja 2020, bi državam članicam omogočila, da obdržijo enak znesek prihodkov, kot so ga v zadnjem obdobju prejele na dražbah. Prihodki, ustvarjeni v evropskem sistemu trgovanja z emisijami, ki bi presegali to najvišjo vrednost, bi šli v proračun EU. Prihodki proračuna EU iz takih lastnih sredstev bi lahko bili okrog 10 milijard EUR, odvisno od spreminjanja cene ogljika in razširitve sistema na druge sektorje.

Hkrati bi bilo pomembno zagotoviti, da bi lahko podjetja iz EU tekmovala s podjetji zunaj EU pod enakimi konkurenčnimi pogoji. Mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah bi pripomogel k preprečevanju selitve virov CO₂, ki spodbuja prizadevanje EU za prehod v ogljično nevtralno družbo. Dodatni prihodki iz mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah bi lahko znašali 5–14 milijard EUR, odvisno od obsega in zasnove.

Podjetja, ki imajo veliko koristi od enotnega trga EU in bodo preživela krizo tudi po zaslugi neposredne in posredne podpore EU in nacionalne podpore, bodo lahko v fazi okrevanja prispevala k njegovi ponovni vzpostavitvi. To bi lahko vključevalo lastna sredstva na podlagi operacij podjetij, kar bi, odvisno od zasnove, lahko prineslo okrog 10 milijard EUR na leto.

Digitalni davek bi izhajal iz dejavnosti OECD na področju obdavčitve dohodkov pravnih oseb s pomembno digitalno prisotnostjo; Komisija dejavno podpira razprave, ki potekajo pod vodstvom OECD in G20, in je pripravljena ukrepati, če ne bo dosežen sporazum na svetovni ravni. Digitalni davek, ki bi se uporabljal za podjetja s prihodki nad 750 milijonov EUR, bi lahko v proračun EU prinesel do 1,3 milijarde EUR na leto.

Ta nova sredstva bi bila lahko v pomoč pri financiranju odplačila glavnice in obresti tržnega financiranja, zbranega v okviru instrumenta „Next Generation EU“. Če bi jih uvedli do leta 2024, bi se lahko nacionalni prispevki držav članic v večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 v smislu deleža njihovega gospodarstva v primerjavi z letom 2020 zmanjšali.

Vsi tokovi prihodkov in plačil na podlagi instrumenta „Next Generation EU“ bodo dodatek k proračunskim sredstvom, dodeljenim v letnem proračunskem postopku, zato ne bodo vplivali na proračunsko razliko. Ti tokovi bodo skupaj s plačanimi obrestmi jasno prikazani v proračunu, da se bo videla njihova začasna in izjemna narava ter da bo zagotovljena popolna preglednost⁹.

Poleg tega je iz ekonomskega učinka pandemije COVID-19 razvidno, da je za Unijo pomembna zagotovitev zadostnega fiskalnega manevrskega prostora, če bi ekonomski šoki privedli do zmanjšanja bruto nacionalnega dohodka. Da bi se v okviru zgornjih mej virov lastnih sredstev tudi v primeru najbolj negativnega razvoja dogodkov v gospodarstvu ohranila zadostna razlika, s katero bi Unija pokrila svoje finančne in pogojne obveznosti, ki zapadejo v danem letu, Komisija predlaga povečanje zgornjih mej lastnih sredstev na 1,46 % bruto nacionalnega dohodka EU za obveznosti in 1,40 % za plačila.

4. Zaključek: pot do hitrega dogovora o ambicioznem proračunu za evropsko okrevanje

V sedanjem času izjemne stiske in negotovosti mora Unija bolj kot kdaj koli prej pokazati, da je pripravljena in da želi odločno ukrepati, in začrtati pot v boljši jutri. Z dogovorom o **ambicioznem načrtu za okrevanje, v središču katerega bo proračun EU, bo imela Unija najboljše možnosti za uspeh.**

Instrument „Next Generation EU“ bo sprostil vse možnosti, ki jih daje proračun EU za zagon gospodarstva in stopnjevanje trajnosti, odpornosti in strateške neodvisnosti Evrope. Izhaja

⁹ Stroški posojil za komponento nepovratnih sredstev instrumenta „Next Generation EU“ bodo plačani iz proračuna EU. Ti stroški bodo v finančnem okviru za obdobje 2021–2027 po ocenah znašali največ 17,4 milijarde EUR.

iz izkušenj EU z obvladovanjem tržnega financiranja in ga širi, da bi doseglo obseg podpore, ki je v današnjih razmerah nujno potreben.

Okrepljeni večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 bo Unijo popeljal iz krize nazaj na pot dolgoročnega okrevanja, zagotavljal bistveno financiranje nujnih potreb ter dolgoročnih naložb v zeleni in digitalni prehod.

Uspeh načrta za okrevanje ne bo odvisen samo od obsega in visokih ciljev, ampak tudi od hitrega ukrepanja ter sposobnosti prilagajanja odziva glede na spremembe. Marsikje v Uniji je nujno potrebna finančna podpora, da bi podjetja lahko preživela in da bi pomagali tistim, ki najbolj potrebujejo pomoč. Za dogovor o dolgoročnem okviru sicer ni več veliko časa, a ni še prepozno. Hiter dogovor bo omogočil pravočasen začetek izvajanja okrepljenih programov.

Komisija je skupaj z Evropskim parlamentom trdno odločena zagotoviti nemoten prehod v novi dolgoročni okvir. Toda podaljšanje sedanjega okvira ne more nadomestiti celovitega dogovora o novem, sodobnem dolgoročnem proračunu. Samo tako lahko Unija dobi na razpolago nove programe in orodja, brez katerih ne bo mogoče uresničiti načrta za okrevanje. Medinstitucionalno delo bi se moralo v naslednjih tednih popolnoma osredotočiti na dokončanje instrumenta „Next Generation EU“ in novega dolgoročnega okvira.

Evropska komisija poziva Evropski svet in sozakonodajalca, da te predloge hitro preučijo, da bi se lahko do julija doseglo politično soglasje na ravni Evropskega sveta.

Zgodnja odločitev o predlogu spremembe sedanjega okvira bo omogočila, da bo takoj na voljo dodatno financiranje za pobudo REACT-EU, instrument za podporo plačilni sposobnosti in Evropski sklad za trajnostni razvoj, saj je tam najpotrebnejše.

Komisija bo nato v tesnem sodelovanju z Evropskim parlamentom in Svetom dokončala sporazum o prihodnjem dolgoročnem okviru in spremljajočih sektorskih programih. Če bi bilo to delo končano zgoraj jeseni, bi bil novi dolgoročni sporazum 1. januarja 2021 lahko pripravljen za uporabo in spodbujanje okrevanja Evrope.

Če ukrepamo zdaj, bomo pokazali, da je Evropa pripravljena storiti, kar je treba, za ponovno oživitev gospodarstva, zaščito sredstev za preživetje vseh Evropejcev ter naložbe v dolgoročni prehod Evrope v pošteno, bolj zeleno in digitalno prihodnost.

v milijardah EUR, v cenah iz leta 2018

	MFF 2021–2027 (maj 2020)	Od tega v okviru Next Generation EU
SKUPAJ MFF	1 850,0	750,0
1. Enotni trg, inovacije in digitalno	210,5	69,8
Obzorje Evropa	94,4	13,5
sklad InvestEU, od tega v okviru načrta za okrevanje Unije	31,6	30,3
<i>Naložbe v gospodarsko okrevanje EU</i>	15,3	15,3
<i>Instrument za strateške naložbe (novo okno)</i>	15,0	15,0
Instrument EU za podporo plačilni sposobnosti	26,0	26,0
2. Kohezija in vrednote	984,5	610,0
Kohezijska politika	373,2	50,0
Mehanizem za okrevanje in odpornost	560,8	560,0
<i>od tega POSOJILA</i>	250,0	250,0
<i>od tega NEPOVRATNA SREDSTVA</i>	310,0	310,0
3. Naravni viri in okolje	402,0	45,0
Skupna kmetijska politika	348,3	15,0
<i>od tega steber II (razvoj podeželja)</i>	90,0	15,0
Sklad za pravični prehod	40,0	30,0
4. Migracije in upravljanje meja	31,1	
5. Odpornost, varnost in obramba	29,1	9,7
Mehanizem Unije na področju civilne zaščite (rescEU)	3,1	2,0
Program za zdravje	9,4	7,7
6. Sosedstvo in svet	118,2	15,5
Sosedstvo, razvoj in mednarodno sodelovanje	86,0	10,5
Humanitarna pomoč	14,8	5,0
7. Evropska javna uprava	74,6	

VEČLETNI FINANČNI OKVIR ZA OBDOBJE 2021–2027 (V OBVEZNOSTIH)

Tekoče cene	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021–2027	Od tega v okviru Next Generation EU	SKUPAJ
1. Enotni trg, inovacije in digitalno	21 805	22 219	22 546	22 362	22 677	23 280	23 540	158 429	75 965	234 394
1. Raziskave in inovacije	13 395	13 491	14 057	14 103	14 254	14 692	14 784	98 775	14 647	113 422
Obzorje Evropa	12 265	12 510	12 760	13 015	13 276	13 541	13 812	91 178	14 647	105 825
Program Euratoma za raziskave in usposabljanje	266	271	276	281	288	294	305	1 981	-	1 981
Mednarodni termojadrenski poskusni reaktor (ITER)	864	710	1 020	806	690	856	667	5 614	-	5 614
Drugo	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2	-	2
2. Evropske strateške naložbe	5 044	5 294	4 987	4 684	4 779	4 873	4 972	34 633	61 318	95 951
Sklad InvestEU	478	487	88	90	92	94	96	1 424	33 000	34 424
Instrument za povezovanje Evrope – promet	1 952	1 992	2 032	2 072	2 115	2 157	2 200	14 521	-	14 521
Instrument za povezovanje Evrope – energija	785	800	817	834	850	867	885	5 838	-	5 838
Instrument za povezovanje Evrope – digitalno	277	283	289	295	301	306	314	2 065	-	2 065
Program za digitalno Evropo	1 338	1 514	1 539	1 166	1 190	1 213	1 237	9 196	-	9 196
Drugo	22	23	23	24	24	25	25	165	28 318	28 483
Decentralizirane agencije	191	195	199	203	207	212	216	1 424	-	1 424
3. Enotni trg	889	906	922	939	955	973	988	6 572	-	6 572
Program za enotni trg (klj. s COSME)	575	584	592	601	610	620	626	4 208	-	4 208
Program EU za boj proti goljufijam	20	20	21	21	22	23	24	150	-	150
Sodelovanje na področju obdavčitve (FISCALIS)	36	37	38	38	39	40	41	269	-	269
Sodelovanje na področju carine (CUSTOMS)	127	130	133	136	138	141	144	950	-	950
Drugo	11	11	11	12	12	12	12	81	-	81
Decentralizirane agencije	120	124	127	132	134	137	140	915	-	915
4. Vesolje	2 034	2 074	2 118	2 163	2 207	2 252	2 298	15 145	-	15 145
Evropski vesoljski program	1 997	2 037	2 080	2 125	2 167	2 211	2 255	14 873	-	14 873
Decentralizirane agencije	36	37	37	38	40	41	43	272	-	272
Razlika do zgomnje meje	444	454	463	473	482	491	498	3 304	-	3 304
2. Kohezija in vrednote	51 730	54 195	56 797	60 207	63 067	66 589	70 519	423 104	656 179	1 079 283
5. Regionalni razvoj in kohezija	34 623	35 756	36 919	38 203	39 528	40 890	42 322	268 241	53 274	321 515
Evropski sklad za regionalni razvoj	28 743	29 661	30 601	31 639	32 710	33 810	34 970	222 133	-	222 133
Kohezijski sklad	5 854	6 069	6 291	6 536	6 790	7 052	7 323	45 914	-	45 914
Od tega prispevek k instrumentu za povezovanje Evrope – promet	1 439	1 492	1 546	1 607	1 669	1 733	1 800	11 286	-	112 86
REACT EU									53 274	53 274
Podpora turški skupnosti na Cipru	26	27	27	28	28	29	29	193	-	193
6. Okrevanje in odpornost	349	919	1 683	2 981	3 667	4 952	6 549	21 099	602 905	624 004
Mehanizem za okrevanje in odpornost (vključno z instrumentom za tehnično podporo)	116	119	121	123	126	128	130	864	602 905	603 769
Zaščita evra pred ponarejanjem	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	6	-	6
Stroški financiranja instrumenta Next Generation EU	220	787	1 549	2 845	3 528	4 810	6 405	20 144	-	20 144
Drugo	11	12	12	12	12	13	13	84	-	84
7. Vlaganje v ljudi, socialna kohezija in vrednote	16 439	17 195	17 864	18 685	19 526	20 394	21 290	131 393	-	131 393
Evropski socialni sklad+	12 655	13 042	13 440	13 870	14 313	14 770	15 241	97 332	-	97 332
Erasmus+	2 885	3 230	3 587	3 958	4 341	4 739	5 150	27 891	-	27 891
Evropska solidarnostna enota	136	138	141	144	147	150	153	1 009	-	1 009
Ustvarjalna Evropa	306	313	208	213	217	221	224	1 702	-	1 702
Pravosodje, pravice in vrednote	108	109	109	109	109	109	108	761	-	761
Drugo	149	151	152	153	155	156	157	1 073	-	1 073
Decentralizirane agencije	199	213	226	237	243	250	256	1 624	-	1 624
Razlika do zgomnje meje	320	325	331	338	346	352	358	2 371	-	2 371
3. Naravni viri in okolje	58 656	56 590	56 939	57 115	57 236	57 481	57 732	401 749	49 286	451 035
8. Kmetijska in ribiška politika	56 163	54 047	54 289	54 399	54 449	54 614	54 779	382 741	16 483	399 224
Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS)	40 933	41 162	41 435	41 578	41 720	41 865	42 010	290 702	-	290 702
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EAFRD)	14 249	11 667	11 667	11 667	11 667	11 667	11 671	84 255	16 483	100 738
Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo	831	1 066	1 031	995	899	917	931	6 671	-	6 671
Drugo	133	135	138	141	144	147	149	987	-	987
Decentralizirane agencije	17	17	18	18	18	19	19	126	-	126
9. Okolje in podnebni ukrepi	2 264	2 309	2 412	2 470	2 538	2 613	2 694	17 300	32 803	50 103
Program za okoljske in podnebne ukrepe (LIFE)	700	715	736	763	796	838	884	5 432	-	5 432
Sklad za pravični prehod	1 516	1 546	1 577	1 609	1 641	1 674	1 707	11 270	32 803	44 073
Drugo	-	-	50	50	50	50	50	250	-	250
Decentralizirane agencije	47	47	48	49	51	52	53	347	-	347
Razlika do zgomnje meje	230	234	238	245	250	254	259	1 709	-	1 709
4. Migracije in upravljanje meja	3 287	4 061	4 837	5 117	5 873	5 964	6 153	35 292	-	35 292
10. Migracije	1 246	1 561	1 841	1 949	2 313	2 341	2 460	13 711	-	13 711
Sklad za azil in migracije	1 103	1 389	1 666	1 771	2 131	2 155	2 271	12 487	-	12 487
Decentralizirane agencije	142	171	175	178	182	186	189	1 223	-	1 223
11. Upravljanje meja	1 837	2 290	2 782	2 948	3 335	3 393	3 457	20 041	-	20 041
Sklad za integrirano upravljanje meja	1 025	1 280	1 784	1 884	2 181	2 160	2 177	12 490	-	12 490
Decentralizirane agencije	812	1 011	998	1 064	1 154	1 233	1 280	7 551	-	7 551
Razlika do zgomnje meje	205	210	214	220	225	230	236	1 540	-	1 540
5. Odpornost, varnost in obramba	2 359	2 474	2 575	2 719	3 597	3 949	4 385	22 058	10 639	32 697
12. Varnost	592	664	724	749	802	829	816	5 175	-	5 175
Sklad za notranjo varnost	228	295	367	377	417	431	394	2 509	-	2 509
Razgradnja jedrskih elektrarn (Litva)	73	71	78	84	84	80	82	552	-	552
Jedrska varnost in razgradnja (tudi za Bolgarijo in Slovaško)	91	93	70	76	85	97	114	626	-	626
Decentralizirane agencije	200	204	208	212	217	221	225	1 488	-	1 488
13. Obramba	1 275	1 279	1 284	1 359	1 573	1 788	2 213	10 771	-	10 771
Evropski obrambni sklad	1 047	1 047	1 047	1 118	1 327	1 537	1 957	9 080	-	9 080
Vojška mobilnost	227	232	237	241	246	251	256	1 691	-	1 691
14. Odpornost in odzivanje na krize	339	373	407	448	1 055	1 163	1 185	4 971	10 639	15 609
Mehanizem Unije na področju civilne zaščite (rescEU)	90	95	102	107	283	293	299	1 268	2 188	3 456
Program za zdrave	21	32	55	90	517	609	621	1 947	8 451	10 398
Decentralizirane agencije	228	246	250	251	256	260	265	1 756	-	1 756
Drugo	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Razlika do zgomnje meje	154	157	160	163	166	170	171	1 141	-	1 141
6. Sosedstvo in svet	16 179	16 292	16 404	16 516	16 623	16 732	16 894	115 640	16 917	132 557
15. Zunanje delovanje	14 127	14 199	14 269	14 337	14 402	14 465	14 583	100 383	16 917	117 300
Instrument za sosedstvo, razvoj in mednarodno sodelovanje	12 067	12 093	12 116	12 136	12 153	12 166	12 231	84 963	11 449	96 412
Humanitarna pomoč	1 478	1 509	1 539	1 571	1 602	1 634	1 667	11 000	5 468	16 468
Skupna zunanja in varnostna politika (SZVP)	352	362	372	382	393	404	415	2 679	-	2 679
Čezmorske države in ozemlja (tudi Grenlandija)	67	69	70	71	73	74	75	500	-	500
Drugo	163	167	172	176	181	187	195	1 242	-	1 242
Decentralizirane agencije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Predpristopna pomoč	1 949	1 989	2 029	2 070	2 111	2 154	2 198	14 500	-	14 500
Predpristopna pomoč	1 949	1 989	2 029	2 070	2 111	2 154	2 198	14 500	-	14 500
Razlika do zgomnje meje	103	104	106	109	110	113	113	757	-	757
7. Evropska javna uprava	10 875	11 232	11 662	12 074	12 368	12 781	13 172	84 164	-	84 164
Evropske šole in pokojnine	2 408	2 518	2 632	2 749	2 881	3 010	3 137	19 335	-	19 335
upravni odhodki institucij	8 466	8 714	9 029	9 325	9 487	9 770	10 034	64 825	-	64 825
SKUPAJ	164 891	167 063	171 760	176 110	181 441	186 776	192 395	1 240 436	808 986	2 049 422
Od tega:										
Kohezija (ERDF, CF, ESF, REACT EU)	47 149	48 667	50 226	51 937	53 702	55 518	57 418	364 618	53 274	417 892
Skupna kmetijska politika	55 182	52 829	53 102	53 245	53 387	53 532	53 680	374 957	16 483	391 440

VEČLETNI FINANČNI OKVIR ZA OBDOBJE 2021–2027 (V OBVEZNOSTIH)

Cene iz leta 2018	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021–2027	Od tega v okviru Next Generation EU	SKUPAJ
1. Enotni trg, inovacije in digitalno	20 547	20 526	20 420	19 856	19 741	19 869	19 697	140 656	69 800	210 456
1. Raziskave in inovacije	12 622	12 464	12 732	12 523	12 409	12 539	12 371	87 659	13 500	101 159
Obzorje Evropa	11 557	11 557	11 557	11 557	11 557	11 557	11 557	80 900	13 500	94 400
Program Euratoma za raziskave in usposabljanje	250	250	250	250	251	251	255	1 757	-	1 757
Mednarodni termonuklearni poskusni reaktor (ITER)	814	656	924	716	601	731	558	5 000	-	5 000
Drugo	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2	-	2
2. Evropske strateške naložbe	4 753	4 891	4 517	4 159	4 161	4 159	4 160	30 800	56 300	87 100
Sklad InvestEU	450	450	80	80	80	80	80	1 300	30 300	31 600
Instrument za povezovanje Evrope – promet	1 840	1 840	1 840	1 840	1 842	1 841	1 841	12 894	-	12 894
Instrument za povezovanje Evrope – energija	740	740	740	740	740	740	740	5 180	-	5 180
Instrument za povezovanje Evrope – digitalno	261	261	262	262	262	261	263	1 832	-	1 832
Program za digitalno Evropo	1 261	1 398	1 394	1 036	1 036	1 035	1 035	8 194	-	8 194
Drugo	21	21	21	21	21	21	21	146	26 000	26 146
Decentralizirane agencije	180	181	181	181	181	181	181	1 263	-	1 263
3. Enotni trg	838	837	835	834	832	830	826	5 832	-	5 832
Program za enotni trg (vklj. s COSME)	542	539	536	534	531	529	524	3 735	-	3 735
Program EU za boj proti goljufijam	19	19	19	19	19	19	20	133	-	133
Sodelovanje na področju obdavčitve (FISCALIS)	34	34	34	34	34	34	34	239	-	239
Sodelovanje na področju carine (CUSTOMS)	120	121	121	121	121	121	121	843	-	843
Drugo	10	10	10	10	10	10	10	72	-	72
Decentralizirane agencije	114	114	115	117	117	117	118	811	-	811
4. Vesolje	1 916	1 916	1 918	1 921	1 921	1 922	1 923	13 437	-	13 437
Evropski vesoljski program	1 882	1 882	1 884	1 887	1 887	1 887	1 887	13 196	-	13 196
Decentralizirane agencije	34	34	34	34	34	35	36	241	-	241
Razlika do zgomone meje	418	418	419	419	419	419	416	2 928	-	2 928
2. Kohezija in vrednote	48 746	50 067	51 442	53 462	54 903	56 833	59 007	374 460	610 000	984 460
5. Regionalni razvoj in kohezija	32 626	33 033	33 439	33 923	34 411	34 899	35 413	237 745	50 000	287 745
Evropski sklad za regionalni razvoj	27 085	27 402	27 717	28 095	28 476	28 856	29 261	196 892	-	196 892
Kohezijski sklad	5 516	5 607	5 698	5 804	5 911	6 019	6 128	40 682	-	40 682
Od tega prispevek k instrumentu za povezovanje Evrope – promet	1 356	1 378	1 401	1 427	1 453	1 479	1 506	10 000	-	10 000
REACT EU	-	-	-	-	-	-	-	-	50 000	50 000
Podpora turški skupnosti na Cipru	24	24	24	24	24	24	24	171	-	171
6. Okrevanje in odpornost	329	849	1 524	2 647	3 192	4 227	5 480	18 247	560 000	578 247
Mehanizem za okrevanje in odpornost (vključno z instrumentom za tehnično podporo)	110	110	110	110	110	110	109	767	560 000	560 767
Zaščita evra pred ponarejanjem	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	5	-	5
Stroški financiranja instrumenta Next Generation EU	207	727	1 403	2 526	3 071	4 106	5 359	17 400	-	17 400
Drugo	11	11	11	11	11	11	11	75	-	75
7. Vlaganje v ljudi, socialna kohezija in vrednote	15 491	15 886	16 180	16 591	16 998	17 406	17 815	116 367	-	116 367
Evropski socialni sklad+	11 925	12 049	12 173	12 317	12 461	12 606	12 753	86 284	-	86 284
Erasmus+	2 719	2 984	3 249	3 514	3 779	4 045	4 310	24 600	-	24 600
Evropska solidarnostna enota	128	128	128	128	128	128	128	895	-	895
Ustvarjalna Evropa	289	289	189	189	189	189	188	1 520	-	1 520
Pravosodje, pravice in vrednote	102	100	99	97	95	93	91	677	-	677
Drugo	141	139	138	136	135	133	131	953	-	953
Decentralizirane agencije	187	197	204	211	212	213	214	1 439	-	1 439
Razlika do zgomone meje	301	300	299	300	301	301	299	2 101	-	2 101
3. Naravni viri in okolje	55 272	52 280	51 571	50 716	49 827	49 059	48 307	357 032	45 000	402 032
8. Kmetijska in ribiška politika	52 923	49 931	49 172	48 305	47 401	46 613	45 837	340 182	15 000	355 182
Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS)	38 572	38 027	37 529	36 920	36 320	35 731	35 152	258 251	-	258 251
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EAFRD)	13 427	10 779	10 567	10 360	10 157	9 958	9 765	75 013	15 000	90 013
Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo	783	985	934	884	783	779	779	5 930	-	5 930
Drugo	125	125	125	125	125	125	125	876	-	876
Decentralizirane agencije	16	16	16	16	16	16	16	112	-	112
9. Okolje in podnebni ukrepi	2 133	2 133	2 184	2 194	2 209	2 230	2 254	15 338	30 000	45 338
Program za okoljske in podnebne ukrepe (LIFE)	660	661	667	677	693	715	740	4 812	-	4 812
Sklad za pravični prehod	1 429	1 429	1 429	1 429	1 429	1 429	1 429	10 000	30 000	40 000
Drugo	-	-	45	44	44	43	42	218	-	218
Decentralizirane agencije	45	44	44	43	44	44	44	308	-	308
Razlika do zgomone meje	216	215	215	217	217	216	216	1 512	-	1 512
4. Migracije in upravljanje meja	3 097	3 751	4 381	4 543	5 112	5 090	5 148	31 122	-	31 122
10. Migracije	1 174	1 442	1 668	1 731	2 013	1 998	2 059	12 084	-	12 084
Sklad za azil in migracije	1 040	1 284	1 509	1 572	1 855	1 840	1 900	11 000	-	11 000
Decentralizirane agencije	134	158	158	158	158	158	158	1 084	-	1 084
11. Upravljanje meja	1 731	2 116	2 519	2 617	2 903	2 896	2 893	17 675	-	17 675
Sklad za integrirano upravljanje meja	966	1 182	1 615	1 673	1 899	1 843	1 822	11 000	-	11 000
Decentralizirane agencije	765	934	904	945	1 004	1 053	1 071	6 675	-	6 675
Razlika do zgomone meje	193	193	194	195	195	196	197	1 363	-	1 363
5. Odpornost, varnost in obramba	2 222	2 285	2 332	2 414	3 131	3 370	3 669	19 423	9 700	29 123
12. Varnost	557	613	656	665	698	707	683	4 580	-	4 580
Sklad za notranjo varnost	215	273	333	334	363	367	330	2 215	-	2 215
Razgradnja jedrskih elekترم (Litva)	68	66	71	74	73	68	69	490	-	490
Jedrska varnost in razgradnja (tudi za Bolgarijo in Slovaško)	85	86	64	68	74	83	95	555	-	555
Decentralizirane agencije	189	189	189	189	189	189	188	1 320	-	1 320
13. Obramba	1 201	1 182	1 163	1 207	1 370	1 526	1 852	9 500	-	9 500
Evropski obrambni sklad	987	968	949	992	1 155	1 311	1 637	8 000	-	8 000
Vojška mobilnost	214	214	214	214	214	214	214	1 500	-	1 500
14. Odpornost in odzivanje na krize	319	345	369	398	919	992	992	4 334	9 700	14 034
Mehanizem Unije na področju civilne zaščite (rescEU)	85	88	92	95	246	250	250	2 000	-	3 106
Program za zdravje	20	30	50	80	450	520	520	1 670	7 700	9 370
Decentralizirane agencije	214	227	227	223	223	222	222	1 558	-	1 558
Drugo	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Razlika do zgomone meje	144	145	144	145	145	145	143	1 010	-	1 010
6. Sosedstvo in svet	15 245	15 051	14 857	14 665	14 471	14 280	14 136	102 705	15 500	118 205
15. Zunanje delovanje	13 313	13 118	12 924	12 731	12 538	12 346	12 202	89 172	15 500	104 672
Instrument za sosedstvo, razvoj in mednarodno sodelovanje	11 371	11 172	10 974	10 777	10 580	10 384	10 234	75 492	10 500	85 992
Humanitarna pomoč	1 393	1 394	1 394	1 395	1 395	1 395	1 395	9 760	5 000	14 760
Skupna zunanja in varnostna politika (SZVP)	332	334	337	339	342	344	347	2 375	-	2 375
Čezmorske države in ozemlja (tudi Grenlandija)	63	63	63	63	63	63	63	444	-	444
Drugo	154	154	156	157	158	160	163	1 101	-	1 101
Decentralizirane agencije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Predpristopna pomoč	1 837	1 838	1 838	1 838	1 838	1 838	1 839	12 865	-	12 865
Predpristopna pomoč	1 837	1 838	1 838	1 838	1 838	1 838	1 839	12 865	-	12 865
Razlika do zgomone meje	96	95	95	96	96	96	94	668	-	668
7. Evropska javna uprava	10 247	10 376	10 562	10 721	10 767	10 908	11 021	74 602	-	74 602
Evropske šole in pokojnine	2 269	2 326	2 384	2 441	2 508	2 569	2 625	17 122	-	17 122
Upravi odhodki institucij	7 978	8 050	8 178	8 280	8 259	8 339	8 396	57 480	-	57 480
SKUPAJ	155 376	154 336	155 565	156 377	157 952	159 409	160 985	1 100 000	750 000	1 850 000
Od tega:										
Kohezija (ERDF, CF, ESF, REACT EU)	44 430	44 961	45 491	46 119	46 751	47 384	48 045	323 181	50 000	373 181
Skupna kmetijska politika	51 999	48 806	48 096	47 280	46 477	45 689	44 917	333 264	15 000	348 264